

I.CIF İSVİÇRE DEĞİŞİM PROGRAMI

Zürih-İsviçre (16.05.2009-13.05.2009)

Programa ilişkin genel bilgiler;

Program 16 Mayıs-13 Haziran 2009 tarihleri arasında gerçekleşmiş olup Hindistan, Türkiye ve Estonya'dan olmak üzere toplam üç katılımcı kabul edilmiştir. Katılımcıların çalışma alanlarına göre özel olarak düzenlenmiş programların yanı sıra katılımcıların bir arada bulunacakları grup programları ve aktiviteleri organize edilmiştir.

Bireysel programlar katılımcıların özellik ve ilgi alanlarına göre ağırlıklı olarak Zürich'te olmak üzere İsviçre'nin değişik kentlerinde düzenlenmiş; yine ağırlıklı olarak kurum ziyaretlerini içermiştir. Grup aktiviteleri de benzer şekilde kurum ziyaretleri ağırlıklı olup, bu incelemelerin yanı sıra grubun birbirini daha iyi tanması ve İsviçre Branşı üyeleri ile kültürel alışverişin sağlanabilmesi için iki şehre gezi düzenlenmiş, kültürel gece ve ev toplantıları gerçekleştirilmiştir.

Programın yapısı gereği katılımcılar sosyal çalışmacı meslektaşları tarafından iki haftalık iki dönem halinde misafir edilmiştir. Bunun yanı sıra programı organize eden CIF İsviçre Branşı üyeleri, katılımcıları evlerinde de misafir etmişlerdir.

CIF İsviçre Branşı tarafından yapılan program uyarınca organize edilen kültürel gecede gerek Türkiye'de uygulanan Sosyal Hizmet Sistemi gerekse ülkemize ilişkin genel bilgiler aktarılmış, CIF İsviçre Branşı üyeleri ve İsviçreli meslektaşlarımıza kültürümüz ve ülkemizdeki sosyal hizmet anlayışı tanıtılmaya çalışılmıştır.

İSVİÇRE HAKKINDA GENEL BİLGİ

İsviçre 7.595.494 kişilik nüfusu ile kuzeyinde Almanya, batısında Fransa, güneyinde İtalya, doğusunda Avusturya ve Lihtenstein'e komşudur. Ülke toplamda "kanton" adı verilen, 26 eyaletten oluşan bir konfederasyondur. Bu eyaletlerin yanı sıra, her biri birer yönetsel birim olan 2636 topluluk tanımlanmıştır.

Yönetim;

Ülke “Eyaletler Konseyi” ve “Ulusal Konsey” olmak üzere yasa çıkarmada eşit yetkiye sahip iki konseyden oluşan “Federal Konsey” ve “Federal Meclis” tarafından yönetilmekte olup “doğrudan demokrasi” uygulanmaktadır. Federal Konsey; 7 üyeden oluşmakta ve yalnızca bir yıllığına seçilmekte, konsey üyelerinden bir tanesi “Konfederasyon Başkanı” olarak seçilmektedir. İsviçre’nin temsilinde etkin olan bu makam temelde bir tek yönetici gibi çalışmakta olup ülke yönetimi, farklı görüşleri temsil eden üyelere rağmen, adeta tek bir elden sağlamaktadır.

Vatandaşlar hem Eyalet Konseyi üyelerini hem de Ulusal Konsey üyelerini seçmekte, böylelikle oluşan parlamento ise yasamayı Eyalet Konseyi ve Ulusal Konsey ile, yürütmeyi parlamento tarafından seçilen Federal Konsey ve bakanlık sistemi ile, yargıyı ise yine parlamento tarafından seçilen Federal Yüksek Mahkeme ile gerçekleştirmektedir.

Yurttaşlar, yönetime parlamento üyelerinin seçiminin yanı sıra anayasal girişim ve referandum olarak tanımlanan yurttaş hakları ile de dahil olmaktadır. Bu noktada “anayasal girişim hakkı” çerçevesinde bir grup yurttaş 100 gün içerisinde toplayacakları 50.000 imza ile referandum talebinde bulunup bir yasanın geçerliliğini sorgulayabilmektedirler. Böylelikle her yurttaşın konu hakkında oy vererek fikrini beyan etme hakkı doğmaktadır. Benzer şekilde yalnızca 100.000 imza ile anayasa değişimi talebinde bulunabilmektedirler.

Nüfus Özellikleri;

Ülkenin yaklaşık 7.600.000’lik nüfusunun, 1.600.000’ini göçmenler oluşturmaktadır. Bu göçmenlerin %18.2’si İtalyan, %12.7’si Alman, %11.7’si Balkan, %4.9’u Fransız, %4.6’sı Türk ve %4.1’i İspanyol kökenlidir.

Ülkede kabul edilen resmi diller Fransızca, İtalyanca, Almanca ve Romansh olmasına rağmen İsviçre halkının bir bölümü kendi aralarında İsviçre Almancası, bir bölümü İsviçre Fransızcası, bir bölümü ise Ticino isimli dili kullanmaktadırlar.

Ülke vatandaşlarının %82.3'ü gelir sağlayarak çalışmakta, çalışanların %22.4'ü endüstri ve üretim, %4'ü tarım ve %73.6'sı hizmet alanında çalışmaktadırlar.

Halkı ağırlıklı olarak Hıristiyan olan İsviçre'nin %41.8'i Katolik, %35.5'i Protestan ve %4.3'ü Müslüman'dır.

Ülke Coğrafyası;

41.295 kilometre karelik yüz ölçümü ile küçük bir ülke olan İsviçre Jura Dağları ve Alp Dağları yanı sıra İsviçre Platosundan oluşmaktadır. Genel olarak ılıman iklime sahip olan ülkede iklim koşulları yüksekliğe bağlı olarak değişmektedir. Ülke, denize kıyısı olmamasına rağmen ırmak ve gölleri ile oldukça zengin bir coğrafi yapı sergilemektedir.

Yaşam;

Düzenli sistemi, halkına sağladığı refah düzeyi ile oldukça gelişmiş bir ülke olan İsviçre'nin bütçesinin %31.4'ü yurttaşların sosyal refahı için kullanılmaktadır.

İsviçre benimsediği "tarafsızlık" tavrı ile birçok uluslar arası örgütün genel merkezlerinin ev sahipliğini yapmaktadır.

İSVİÇRE CIF 2009 PROGRAMI KAPSAMINDA YAPILAN İNCELEMELER

1. Sosyal Güvelik Sistemi ve Sisteme Dahil Ziyarete Bulunulan Kuruluşlar

27.05.2009.....SOZIALZENTRUM

Bu kurum gelirleri düşük kişiler için bir ekonomik-sosyal destek merkezi olarak hizmet vermektedir. İsviçre yasalarına göre, devlet yurttaşlarına minimum bir yaşam standardı sağlamak durumundadır. Bu nedenle kişiler bu merkeze başvurup aylık gelirlerini, banka kayıtlarını, kira kontratlarını, sağlık sigortası kayıtlarını, standart masraflarını bildirmekte ve yardım talebinde bulunabilmektedirler. Bu noktada kişilerle görüşme yapan sosyal hizmet görevlileri kişilerin başvurmakta motivasyonlarını, kişisel kaynaklarını ele aldıktan sonra ödenecek yardım miktarını hesaplamaktadırlar. Diğer yandan

ihya sahibi bu kişilere iş hayatı, psikolojik sorunları, kişisel kaynakları ile ilgili danışmanlık verilerek gelirlerini arttırmaları yönünde destek sağlanmaktadır. Tam zamanlı çalışan kişiler motivasyon amacı ile ek ödemeler almakta, böylelikle kişilerin potansiyellerini en üst seviyede kullanması teşvik amaçlanmaktadır.

Kurum yalnızca maddi destek konusunda değil ailenin söz konusu olduğu her durumda ailelere danışmanlık vermektedir, bu çalışmalar ailelerle ilgili danışmanlık bölümünde aktarılacaktır.

Zürih şehrinde 5 tane olmak üzere yapılandırılmış olan bu kurum bölgesel olarak hizmet vermektedir.

08.06.2009.....SOZIELZENTRUM

Sozielzentrum isimli kuruma ikinci ziyaret grup ziyareti olarak yapılmış, bu ziyaret sırasında kurum müdürü ile yapılan görüşmede Zürich'teki 5 merkezin farklı bazı sorumlulukları üstlendiği bilgisi edinilmiştir.

Ziyaret edilen merkezin yapılanmasında 3 ayrı bölüm olduğunu, ilk bölümün bireysel başvurulardan sorumlu olduğunu ve bu bölüm altında yapılanmış olan 4 ayrı takım olduğunu belirten yetkili birinci takımın sorunların kabulünden sorumlu olduğunu, ikinci takımın 3 bölgesel gruptan oluşmak üzere alan çalışmalarını üstlendiğini aktarmıştır. Kurumun ikinci bölümü ise "çocuk koruma bölümü" olup bu bölüm çocuk istismarı ve ihmali üzerine çalışmalar yürütmektedir. Son olarak üçüncü bölümün ise toplumsal çalışmalarını belirten yetkili, bu çalışmaları evlat edinme, koruyucu aile, çocuk ve gençlerin toplumsal çalışmalara katılmaları olarak açıklamıştır.

Merkezde 100'e yakın kişinin çalışmakta olduğunu, bunlardan büyük bir kısmını sosyal çalışma görevlileri oluşturduğu bilgisi edinilmiştir.

Merkezin görevlerini kısaca yardım masası, kişisel danışma, yarar ödemeleri, vasilik, çocuk ihmal ve istismarı, çocuk istismarı, iş arayanlara yardım, aile ve gençlik danışmanlığı, çocuk bakımı, okul sosyal hizmetlerinin koordinasyonu olarak özetleyen yetkili kişilerin verilen yardımı kötüye

kullandıkları tespit edildiğinde yasal olarak tanımlanmış olan “penalty” cezası aldıklarını ifade etmiştir.

2. Ailelere Yönelik Yapılandırılmış Sosyal Hizmetler Sistemi ve Sisteme Dahil Ziyarete Bulunulan Kuruluşlar

27.05.2009.....SOZIALZENTRUM

Kurumun maddi destek dışında bir diğer görevi de aile ve çocuk koruma merkezi olarak gösterdiği faaliyetlerdir. Kurum bağlı bulunan okullardaki öğretmenlerin bildirimleri sonucu çocuklarla temas geçmektedir.

Sistem, öncelikle öğrenci ile ilgili sorunun okul sosyal hizmet uzmanına, öğretmenlerin, velinin ya da çocuğun kendisinin getirmesi ile işlemeye başlamaktadır, bu noktada öğrencinin sorunun tespiti ve çözümüne uğraşan okul sosyal hizmet uzmanı ailenin sorunu kabul etmemesi ya da sorunun çözümü için devam ettirilen seanslara katılım göstermemesi okul sosyal hizmet uzmanının sorunu yerel velayet makamına iletmesine neden olmakta ve velayet makamınca sorun soizalzentrum ismindeki bu kuruma devredilmektedir. Bu birimde çalışan sosyal hizmet uzmanlarınca yapılan inceleme sonucu çeşitli önlemler alınabilmektedir. Bu önlemler; aile için bir sosyal çalışma görevlisi desteği, bağımlılık söz konusu olduğunda madde bağımlılığı ile çalışan kurumlara yönlendirme desteği ya da hastaneye yönlendirme desteği ve benzeri önlemler olabilmektedir, alınacak önlem sorunun niteliği gereğince görevli sosyal hizmet uzmanı tarafından belirlenmektedir.

Yapılan bu çalışmalar sonucunda çocuğun ailesi tarafından ihmal ya da istismara uğradığı ve durumun düzeltilemeyeceği tespit edildiği takdirde ailenin çocuğun yaşadığı yeri belirleme yetkisi ellerinden alınabilmekte ve böylelikle çocuk devlet bakımı altında yaşamaya başlamaktadır. Yine gerekli görüldüğü durumlarda çocuk ile aile arasındaki görüşmeler uzman denetimde gerçekleştirilebilmekte, görüşme bütünüyle durdurulabilmektedir.

Kurumun bir diğer görevi ise boşanma ve velayet davalarında aile ile çalışma yaparak aile sistemini dağılma noktasına getiren unsurların tespiti olup, kurum velayet ve sonrasındaki şahsi ilişki tesisi düzenlemeleri için profesyonel görüş bildirmektedir. Gerekli görüldüğü durumlarda çocuğun vasiliğini

mahkemece belirlenen sınırlarla bir kurum yetkilisi dahi üstlenebilmekte ve her aşamada sistemin sağaltımı için gerekli çalışmaları yürütmektedir.

28.05.2009.....ELTERN BILDUNG

Aile danışma merkezi olarak da adlandırılabilen bu kurum çocuklara, gençlere ve ailelere her konuda danışmanlık hizmeti sunmaktadır. Zürih'te genel merkezi bulunan bu kurum 4 merkez, 47 şube ve 4 okul departmanı ile bütün kantona hizmet vermektedir.

Kurum ziyaretinin yapıldığı genel merkez binasında okul sosyal hizmetler, sorun yaşayan ailelere danışmanlık, boşanmış ailelere yönelik danışmanlık, boşanma sürecindeki ailelere ve çocuklarına danışmanlık, küçük çocuklara danışmanlık, profesyonel danışmanlık, maddi yardım üzerine çalışan birimler bulunmaktadır. Bu hizmet aileler için ücretsiz olup, masraflar yerel yönetim ve kanton tarafından karşılanmaktadır.

Kurumun gençlik danışma biriminde yapılan incelemede birim bünyesinde gençlik danışmanlığı hizmeti, suçlu gençler için yapılandırılmış danışmanlık hizmeti ve son olarak da gençlere yönelik psikiyatrik hizmetlerin verilmekte olduğu öğrenilmiştir.

Bütünüyle eğitim sistemi ile entegre olan bu kurum 0-18 yaş arası çocuk ve gençlerle oyun ve grup tedavileri yürütmekte, aileler için danışmanlık sunmaktadır.

Kurumun bir başka birimi ise Zürih kantonundaki evlat edinme ve koruyucu aile sistemi üzerine çalışan sosyal çalışma görevlilerinin hizmet standardizasyonunu sağlamaktadır. Aileler seçilirken çocuk için sağlanan fiziksel imkanların, maddi imkanların, ailenin psikolojik yapısının iyi olmasının, ailenin suça karışmış olmamasının kriter alındığını belirten ilgili uzman koruyucu aile olarak belirlenen ya da evlat edinen ailelerin çocuğun masrafları için devletten para aldıklarını, bu noktada ailenin bunu maddi çıkarları için yapmıyor olmasının önemli bir kriter olduğunu belirtmiştir. Uzman, evlat edinilecek çocukların birçoğunun yurt dışından, yakın bir geçmişe kadar Brezilya'dan

geldiğini fakat Brezilya hükümetinin çocuklar karşılığında bulunduğu maddi talepler nedeni ile bu durumun hali hazırda sonlandığını belirtmiştir.

Kurum tarafından yürütülen son hizmet ise aile eğitimlerinin koordinatörlüğüdür. Özel kurumlar ve devlet kurumları tarafından her konuda düzenlenen yıllık 2000 aile eğitiminin öncelikle koordinasyonu sonrasında, sistematik hale getirilmesi ve en son olarak da tanıtımı konusunda çalışan bu birim aynı zamanda eğitici eğitimleri de vermekte ve bu yolla istihdam yaratmaktadır.

02.06.2009.....JUGEND UND FAMILIENBERATUNG

Merkez, sadece çocukları olan ailelerle çalışan, maddi konular dışında her konuda ailelerin destek alabildiği bir kurumdur. Aileler birime okul sosyal çalışmacısı, belediye, aile mahkemeleri ya da direk başvuru ile gelebilmektedirler. Kurum yerel olarak ancak yetkisi dahilindeki bölgeye hizmet verebilmektedir.

Kurum, bünyesinde çalışan aile sosyal çalışmacıları ile hizmet vermekte, yapılan değerlendirme sonucu ailesi vefat eden çocuklara vasilik yapabilmekte, çocukların günlük, haftalık kalıp vakit geçirebilecekleri koruyucu aileler organize edilmektedir. Koruyucu aileler birden fazla olabileceği gibi çocukların sürekli kalabileceği profesyonel aileler de olabilmektedir. Aileler evlerine yapılan ziyaretler denetlendikten sonra kurstan geçirilerek sisteme dahil edilmektedirler. Ailelere ilişkin yaşanabilecek her hangi bir soruna karşı acil durum aileleri de sisteme kayıtlı olup, çocuklar bu gibi durumlarda 3 ay süre ile bu acil durum ailelerinde kalabilmektedirler.

Kurum bünyesinde yer alan bir diğer yapılanma da öğrenme güçlüğü çeken çocuklar için "school homes" olarak adlandırılan evlerdir. Bu evler çocukların akademik başarısına destek amaçlı olarak düzenlenmiştir.

3. Çocuklara ve Gençlere Yönelik Yapılandırılmış Sosyal Hizmetler Sistemi ve Sisteme Dahil Ziyarete Bulunulan Kuruluşlar

18.05.2009.....JUGENDENWALTSCHAFT

Çocuk Savcılığı;

İsviçre’de bir çocuğun minimum yargılanma yaşı 10 olup 15 yaş altı çocuklar en fazla 3 ay, 15 yaş üstü çocuklar en fazla 1 yıl, 16 yaş ve üstü çocuklar ise 4 yıla kadar hapis cezası alabilmektedirler.

10 yaşın altındaki çocuklar bir suç işlediklerinde, yargılanmadan özel bir birime yönlendirilmekte, aile ve çocuğa gerekli sağaltım programı bu birim tarafından uygulanmaktadır.

İsviçre yasaları gereği, 10-18 yaş arası çocuklar suç işlediklerinde suçlarından sorumlu savcı suç tarihinden itibaren 24 saat içerisinde suçun niteliğini göz önüne alarak tutuklama ya da cezaya karar verebilmekte, aynı zamanda çocuk koruma önlemlerine başvurabilmektedir.

İlk aşamadan başlayarak savcı ve sosyal hizmet görevlisi bir arada çalışmakta, çocuk ile ilgili olarak özellikle koruma tedbirlerine çocuğun yaşadığı sistemi ve sisteme ilişkin değişimleri ele alıp değerlendirerek, karşılıklı müzakerelerle karar vermektedirler. Gereken durumlarda çocuk ve yaşadığı sistem ile birebir çalışmak üzere bir sosyal çalışma görevlisi atanmakta, bu görevli çocuğun yaşadığı sistemin düzeltilmesi için profesyonel yardım vermekte, periyodik raporlarla çocuğun ve sistemin sağaltımının ne aşamada olduğunu, sağaltımın mümkün olup olmadığını savcılık birimlerine bildirmektedir. Bu doğrultuda gerekirse çocuk ailesi yanından alınarak bir devlet kurumuna yerleştirilebilir, gerekli görüldüğü takdirde 22 yaşına kadar savcılık tarafından izlenir. Verilen bu hizmet kantonlarca finanse edilmektedir.

Savcılık ile bağlantılı çalışan sosyal çalışma görevlileri bu çalışmayı yaparlarken temel strateji olarak öncelikle problemin analizini gerçekleştirmeyi, (çocuğun olumsuz davranışının okul, aile ya da arkadaş çevresi ilişkilerindeki olumsuzlardan mı, yoksa uyuşturucu kullanımı gibi kötü alışkanlıklarından mı, ya da bir psikiyatrik probleminden mi kaynaklandığını belirlemek), ardından çocuğun aynı suçu işleme potansiyelini değerlendirmeyi ve de en önemlisi

çocuğun suçu yinelememesi için gereken önlemleri almayı benimsemektedirler. Bu strateji yalnızca sürecin başındaki değerlendirmeye rehberlik etmez, görevli bu bakış açısı ile yaklaştığı çocuğu, bu bakış açısı ile her aşamada değerlendirmeye devam eder, bu noktada aile ile iş birliği halinde kalmak amaçlanır fakat aile sorunun çözümünde kayıtsız ya da engelleyici davrandığında çocuk “istasyon” adı verilen bir kuruma yerleştirilir.

Yapılan görüşmelerde savcılık ve sosyal hizmet görevlisi tarafından yürütülen bu çalışmalar ile yüzde yetmiş oranında başarı sağlandığı bilgisine ulaşılmıştır.

19.05.2009.....SCHLUPFHUUS

Kurum bir gençlik sığınma merkezi olarak tasarlanmış olup ailesi tarafından ihmal edilen, fiziksel ya da cinsel istismara uğrayan, aileleri ile sorunlar yaşayan gençler için bir kriz merkezi olarak hizmet vermektedir. Gençler, kuruma bizzat başvurarak gelip en fazla üç ay süre ile kurumda kalabilmektedirler. Bu süreçte aileye haber verilmekte ve aile genç ile ilişkilerini düzeltmek üzere yardım alabilmesi için ilgili kuruluşlara yönlendirilmektedir. Sürecin sonunda aile ile genç arasındaki ilişkinin düzeltilmesi mümkün olursa çocuk aile evine geri dönmekte ve takipler devam etmektedir. Aksi takdirde genç, sürekli olarak yaşayabileceği bir kuruma yönlendirilmektedir.

Başvuru aşamasında gençler sosyal çalışma görevlileri tarafından yapılan bir ön görüşme sonucunda kuruma kabul edilmekte, sonrasında aileler ile temasa geçilmekte ve aileden alınan izin ile kuruma kabul gerçekleştirilmektedir. Kurum masraflarının bir kısmı aileye yüklenmekte kalan kısmı ise devlet ve belediyeden alınan yardım ile karşılanmaktadır.

Başvuran gencin ailesi ile ilgili aktardığı sıkıntılarında haklı durumda olup da ailenin gencin kurumda kalmasına izin vermediği durumlarda konu bir raporla ilgili kuruma bildirilmekte ve bu kurum tarafından ailenin ebeveynlik görevini yürütüp yürütemeyeceği değerlendirilmekte, bu süreçte çocuk kurumda kalmaya devam etmektedir. İlgili kurumca gerekli değerlendirme yapıp aile ile genç arasındaki problemler çözümlenmeye başlandıysa, genç ile

aile arasında bir kontrat yapıp çocuk aile evine gönderilmekte, aksi taktirde genç devlet bakımı altına alınmaktadır.

Devlet bakımı altına alınan gençler ya uygun bir kuruma, ya bir bakıcı aile yanına, ya bir bakım evine ya da yaşlılarıyla kontrollü bir yaşam sürdürmeleri için uygun bir merkeze yönlendirilmekte olup yönlendirmeye bir üst kurum karar vermektedir.

Kriz durumlarında merkeze alınmaya uygun olmayan gençler dahi merkeze kabul edilerek en kısa zamanda uygun kurumlara yönlendirilmektedirler.

20.05.2009.....SCHULE ENTFELDEN

Entfelden adındaki bu okul Oberentfelden bölgesinde yer almaktadır. Bu kurumda yapılan incelemede okulun sosyal hizmetler servisinde gerçekleşmiştir.

İsviçre'deki eğitim sistemi devlet okullarında kantondan kantona farklılık göstermektedir. Özel okullarda ise içeriği korunmak ile birlikte sistemin okuldan okula farklılıklar göstermesi söz konusudur. Entfelden okulunun bulunduğu Zürih kantonunda anaokulu eğitimi 2 yıl, ilkokul 6 yıl, ortaokul eğitimi ise 3 yıldır. 9 yılın sonunda öğrenciler sınava girip (bazı kantonlarda notlar üzerinden yapılan değerlendirme sonucu) lise eğitime ya da meslek eğitime yönlendirilmektedirler. Bir grup öğrenci ise 9 yılın ardından eğitime devam etmemektedirler. Meslek edinmeye yönelik eğitim alan öğrenciler gördükleri 2-6 yıllık eğitimin ardından mesleki eğitimlerini tamamlamış olurlar fakat yine de istedikleri taktirde sınavlara girip üniversite eğitimi alma hakları mevcuttur.

İlk ve ortaokul eğitimi ardından lise eğitimi alan öğrenciler ise, not ortalamalarına göre üniversitelere kabul edilmektedirler. Bu noktada öğrencilere yalnızca bölüme uygun olup olmadıklarına dair bazı testler uygulanmaktadır.

İsviçre'deki okullarda okul aile birliği yerel seçimle iş başına gelmekte ve okulun işleyişinde aktif rol oynamaktadır. Öğretmenleri ve okul müdürünü işe

alan okul aile birliği, okulun işleyişini denetlemekte ve hatta disiplin konularında dahi aktif rol üstlenmektedir.

Entfelden okulu iki köydeki öğrencilerin devam ettiği yerel bir okul olup 2 sosyal çalışma görevlisinden oluşan okul sosyal hizmetler birimi toplamda 1500 öğrenciden sorumludur. Öğrenciler kişisel olarak yaptıkları başvuruların haricinde öğretmenler ya da veliler tarafından okul sosyal hizmetler birimine yönlendirilebilmektedirler. Birim öğretmenlere sınıfla olan sorunları ile ilgili olarak da danışmanlık vermekte, bu noktada başvuru öğretmenin insiyatifiyle ya da müdürün yönlendirmesi ile gerçekleştirilmektedir.

Bir çocuk birim ile çalışmaya başladığı zaman önce problemin analizi yapılmakta, çocuk ve ailesi ile çözüm yolları tartışılmakta ve belirlenen stratejiler doğrultusunda eyleme geçilmektedir. Bu noktada sadece öğrencilere yardımcı olan psikolojik ve psikiyatrik hizmet veren kurumlarla entegre çalışmalar yürütülebilmektedir. Eğer bu çalışma sonucunda sorun çözülemiyorsa konu belediye bünyesindeki bir üst kuruma devredilmektedir.

Sosyal hizmetler görevlisi çocuklarla yürüttükleri bireysel çalışmaların yanı sıra konsantrasyon bozukluğu, okul içi şiddet, mobbing, cinsel taciz gibi durumlarda, konunun çözümünde aktif rol oynamaktadır. Buna rağmen sosyal hizmetler uzmanı öğrencilere uygulanacak hiçbir yaptırım ile ilgili görüş beyan etmemekte, yaptırımlar okul aile birliği ve okul müdürü tarafından ele alınmaktadır.

02.06.2009.....GFELLERGUT

Bu kurum 14-22 yaş arası gençlere hizmet veren bir yaşam merkezi niteliğindedir. Gençler işledikleri bir suç nedeni ile kurumda yaşamaya yönlendirilebilmektedirler. Bunun yanı sıra toplum tarafından sahiplenilmesi gereken gençler ve aileleri ile yaşadıkları sorunlar nedeni ile aile yanında kalamayacak gençler de kurumda barınmaktadır. Ortalamaya vurulduğunda suçlu gençler ancak %17.3'ü oluştururken, aile isteği ya da ihmali sonucu kurum bakımına alınan gençler %80.3'ü oluşturmaktadır.

Kurumda yalnızca erkekler yatılı kalabilmekte, kızlar ise belirli saatler arasında kurumda bulunabilmektedirler.

Kuruma kabul edilmenin birinci kuralı sigara, alkol ya da uyuşturucu kullanmamak, ikincisi şiddet eğilimi ve ayrımcılık sergilememektir. Görevli uzman, bağımlılık konusundaki bu ana prensibin yanı sıra ev yaşantısının genel geçer kurallarından saatlere riayet, temizlik, bir iş ya da okula devam etmek, kız arkadaş getirmemek gibi kuralların kurumda da geçerli olduğunu ve burada kalan gençlerin bu kurallara uyması beklendiğini ifade etmiştir.

Kurum, gencin kurumda barındığı süre içerisinde kendilik değerini artırmasını, geleceğe yönelik olarak bilinçlenmesini, kendi kaynaklarını keşfetmesini, akademik eğitimine devam etmesini ya da mesleki eğitim almasını, aile sisteminde yaşadığı problemleri çözmesini hedeflemektedir. Bu noktada sistemik yaklaşım benimsenirken, her gençten sorumlu referans bir yetişkin kişi her aşamada gençle işbirliği halinde çalışmaktadır.

Kuruma üç aylık bir deneme süresi sonucunda kabul edilen gençler, hedef davranış biçimine ulaştıklarında farklı seçenekler gündeme gelmektedir. Bu seçeneklerden ilki 15-18 yaş arası gençler için yüksek kontrol altında yaşitları ile bir yaşam sürdürmek üzere bir eve yerleştirilmektir, yüksek kontrollü yaşam dönemini uyumla tamamlayan gençler ise 16-22 yaş arasında yarı kontrollü bir yaşam sürdürebilirler. Bu yaşam şekilleri her ne kadar hiyerarşi barındırsa da başlangıç noktası kişiye özel belirlenmekte, değerlendirmeler kurum sosyal çalışma görevlileri tarafından yapılmaktadır.

Kurumun bir diğer amacı ise gençlere gün içerisinde yapılandırılmış bir günlük yaşam sunmaktır, bu nedenle bazı gençler yalnızca günlük olarak merkeze gelip giderek ev yaşantısına devam edebilmektedirler.

Kurumda marangozluk, mekanik, evsel tamir, aşçılık ve ev bakımı konusunda eğitim verilmektedir. Bu eğitimler küçük gruplarla gençlerin eğitilme kapasitelerine bağlı olarak verilmekte fakat gençler istedikleri taktirde merkez dışında bir eğitime de devam edebilmektedirler.

10.06.2009.....BERUFSBERATUNG

Kurum temelde bir meslek danışmanlığı merkezi olup genç ve yetişkinlere yönelik eğitsel danışmanlık, meslek danışmanlığı, kariyer danışmanlığı hizmetleri sunarken yöntem olarak kişileri meslekler ve eğitim sistemi konusunda bilgilendirme, yetenek testleri uygulama, mesleki planlama stratejilerini kullanmaktadır.

Özellikle gençlere yönelik meslek danışmanlığı hizmeti bünyesinde, seminer ve toplantılar, meslek tanıtım dosyaları kullanılmakta, farklı dillerde hazırlanan materyallerle göçmenlere ulaşmak da hedeflenmektedir. Bu bilgilendirme ve danışmanlığın yanı sıra gençler cv hazırlama, görüşme stratejileri gibi konularda bilgilendirilmekte, staj konusunda kurumdan yardım alabilmektedirler.

4. Yaşlılara Yönelik Yapılandırılmış Sosyal Hizmetler Sistemi ve Sisteme Dahil Ziyarete Bulunulan Kuruluşlar

05.06.2009.....LUNAPLUS

“Lunaplus” projesi yaşlı bakım merkezi tarafından yürütülen bir proje olup temelde yaşlıların yaşamlarının iyileştirilmesini hedeflemektedir. Sosyal hizmet görevlileri tarafından koordine edilen proje kapsamında, yaşlıların ev yaşantılarının iyileştirilmesi için gönüllülerce düzenlenen periyodik ev ziyaretleri, bakım merkezindeki yaşlılara her konuda yardımcı olmak üzere organize edilen gönüllü hizmetler ve bölgede yaşayan yaşlıların ev dışındaki yaşamlarının iyileştirilmesi üzerine yürütülen hizmetler yer almaktadır.

5. Göçmenlere Yönelik Yapılandırılmış Sosyal Hizmetler Sistemi ve Sisteme Dahil Ziyarete Bulunulan Kuruluşlar

19.05.2009.....INFODONA

“Infodona” Zürih şehri merkezinde, şehir belediyesine bağlı çalışan göçmenlere yönelik danışma hizmeti sunan bir kurumdur. Kurumda Türkçe, İtalyanca, Almanca, Portekizce, Hırvatça, Sırpça, Gana Dilinde, Fransızca,

İngilizce, İtalyanca ve İspanyolca dillerinde danışmanlık verebilecek 10 kişilik bir uzman ekibi çalışmaktadır.

Büro 1989 yılında kurulduğunda göç ile birlikte izole olan göçmen kadınlar için bir buluşma merkezi olarak kurulmuş, 1990 yılında danışmanlık vermeye başlamış, 1994 yılında tamamen danışma amaçlı bir büro olarak isim değiştirmiş, 1998 yılında ise verilen danışmanlık hizmeti göçmenlerle sınırlandırılmıştır. Başta yalnızca göçmen kadınlara yönelik yapılandırılmış bu büro, sonrasında göçmen kadınlar ve çocukları için hizmet vermeye başlamış, 2005 yılından bu yana ise erkeklere de hizmet vermektedir.

Uzmanlar göçmenlere sağlık sistemi, sigorta sistemi, maddi konular, hakları, boşanma, doğum, çocuk eğitimi, öğretmenler, yasalar, ailevi sorunlar, dil öğrenimi, eğitim alma konularında danışmanlık yapmaktadırlar. Destek zaman zaman kısa süreli bilgi desteği niteliğinde olabilirken, zaman zaman uzun süreli kişinin potansiyelini ortaya çıkarmaya yönelik kaynak oluşturma programları da olabilmektedir.

Her ne kadar uzun dönem kişilere anında danışmanlık hizmeti verilmiş olsa da hali hazırda kurum randevu sistemi ile çalışmakta, kriz durumları haricinde kişiler randevu alarak gelmektedirler.

Kurum yalnızca İsviçre'ye göç eden kişilere değil, İsviçre vatandaşlarına da başka bir ülkeye göç etmeleri durumunda göçmenlik konusunda danışmanlık vermektedir. Bu danışmanlık verilirken, merkez gerektiğinde özel ve resmi kurumlarla koordineli olarak çalışmaktadır.

Merkezin en önemli özelliği bürokrasiden uzak olmasıdır. Kişilerle yapılan danışmada gizliliğin esas alınması ve kişilerin kimlik ibraz etmek ya da isim soyadı vermek durumunda olmaması merkezi oturum izni olmayan kişiler için de yardım alınabilecek bir kuruluş haline getirmektedir.

25.05.2009.....KIZIL HAÇ

Toplamda 190 farklı ülkede olan Kızıl Haç İsviçre yapılanmasında 26 kanton için toplamda 24 birim ile yer almaktadır.

Kızıl Haçın İsviçre’de göçmenlere sunduğu üç tür danışmanlık hizmeti bulunmakta olup bunlardan ilki acil durumlarda yapılan danışmanlıktır. Kızıl Haçın bu biriminden herkes yararlanabilmekte fakat bu servise başvurular özellikle göçmenler tarafından yapılmaktadır. Kızıl Haç bu birimi ile danışanlara kapsamlı bir kriz danışmanlığı hizmeti sunmakta, merkezin birçok kuruluş ile bağlantısı olması sayesinde danışanlar için kriz durumlarına çözümler aramaktadır.

Kızıl Haç tarafından sunulan ikinci danışmanlık ise havaalanında verilen yasal danışmanlıktır, bu hizmet kapsamında Kızıl Haç Zürih ofisi her hangi bir nedenle hava alanında yasal sıkıntılar yaşayan transit yolculara kendilerini bekleyen olasılıkları, masrafları, haklarını açıklayıp yakınları ile temasa geçmelerine yardımcı olmaktadır. Eğer bu kişiler bir nedenle hapse atılırlarsa Kızıl Haç bu kişileri belirli aralıklarla ziyaret edip moral desteği ve yasal destek vermektedir.

Son olarak göçmenlere yönelik üçüncü danışmanlık “Çocuklar İçin Entegrasyon Programı” olarak adlandırılmaktadır. 1993 yılındaki Yugoslavya Savaşı’ndan bu yana yürütülen bu program dahilinde toplam dört proje yürütülmektedir. Yürütülen ilk proje “I Belong” projesidir. Bu proje dahilinde göçmen çocukların dil öğrenmesi amaçlanmakta, bu noktada çocuklar her hafta İsviçreli bir aile yanına 2-3 saatlik bir ziyarette bulunmaktadır. Gönüllü İsviçreli aileler başvurularını yaptıktan sonra Kızıl Haç yetkilileri tarafından bu ailelerin evlerine bir ziyarette bulunmakta, uygun bir aile olup olmadıklarını değerlendirmektedirler. Programın kapsamında misyonerlik faaliyetleri kesinlikle yasak olup bununla ilgili aileler daha ilk aşamada uyarılmaktadır. Çocuklar kendileri için uygun görülen ailelere ilk ziyaretlerini aileleri ile yapmakta, sonraki haftalarda ziyaretlerinde İsviçreli aileler ile yalnız zaman geçirmektedirler. Program çocukların okulları ile de entegre devam ettirilmekte, Kızıl Haç görevlisi tarafından çocuğun okuldaki durumu takip edilmektedir. Görüşme yapılan Kızıl Haç yetkilisi hali hazırda bu programa devam eden 50 çocuğun bulunduğunu belirtmiştir.

Kızıl Haç tarafından bu kapsamda yürütülen ikinci proje ise “STRONG PARENTS” projesidir, bu proje kapsamında Tamil, Türkçe,Portekizce ve Albania dillerinde ailelere okul sistemi konusunda tanıtımların yapıldığı seminerler

verilmektedir. Bu yolla dil bilmediğinden çocuğunun eğitimi ile yeterince ve etkili biçimde ilgilenemeyen göçmen ailelerin bilgilendirilmesi amaçlanmaktadır.

Kızıl Haç tarafından bu kapsamda yürütülen üçüncü proje ise “LUANA” projesi kapsamında ise göçmen kadınlar için bir hekim tarafından genel sağlık sorunları ile ilgili bilgilendirici seminerler düzenlenmektedir. Özellikle tansiyon hastalığının ele alındığı bu seminerlerde zaman zaman konunun dışına çıkılarak sağlık sigortası, ruhsal problemlerle ilgili konular da ele alınmaktadır.

Son olarak bu kapsamda yürütülen son proje ise “IROKO” projesidir. Bu proje kapsamında iltica için baş vuruda bulunmuş, baş vurusu reddedilmiş ya da henüz sonuçlanmamış evsiz kişiler için bir buluşma ortamı sağlanması amaçlanmaktadır. Buluşma sırasında kişiler internet, telefon gibi iletişim araçlarını kullanabilmekte, birbirleri ile durumlarını müzakere edebilmektedirler. Kimlik ibraz etmek ya da isim vermek durumunda kalmadan ihtiyaç duyabilecekleri iletişim araçlarına ulaşabilen kişilerin bu yolla durumlarından bir çıkış yolu bulmaları amaçlanmaktadır.

Proje başladığında oluşan 16-17 kişilik grup hali hazırda 60'ın üzerinde kişiye ulaşmıştır. Zamanla kişilerin aileleri ile gelmesi üzerine göçmenlerin çocuklarını oyalamak için de bir kişi görevlendirilmiş, bu yolla kendilerine ayrılan bu zamanda kişilerin zamanlarını en verimli şekilde kullanabilmeleri hedeflenmiştir.

6. Ziyarete Bulunulan Diğer Kuruluşlar

29.05.2009.....SWISS ASSOCIATION OF SOCIAL WORK

İsviçre’de Sosyal Çalışmacılar, Sosyal Pedagoglar, Sosyo-Kültürel Animatörler, Çalışma Eğitici ve Çocuk Gelişimciler olmak üzere Zürih’te 100 yıla yakın bir geçmişi olan birçok mesleki örgütten dördü “İsviçre Sosyal Hizmet Birliği” adı altında 1969 yılında toplanmıştır. Toplam 3500 üyesi olan mesleki kuruluş, “Sosyal Çalışmacıların Sesi” olmayı hedeflemektedir. Örgüt üyelerinden 3100’ü İsviçre’nin Almanca konuşulan bölgelerinden, 400’ü ise İsviçre’nin

Fransızca konuşulan bölgelerinden olup örgüt, üyeleri için Almanca ve Fransızca dergi çıkarmaktadır.

Sloganı, “bilgili, bağlı ve katılımcı bir mesleki grup” olan örgüt iyi eğitilmiş, sosyal ve politik olaylarda aktif rol alan, birbiri ile iletişim halinde bir meslek grubu yaratmayı amaç edinmiştir. Buna rağmen Hindistan’da ve dünyanın pek çok başka ülkesinde olduğu gibi üniversite mezunu olmayan kişilerin sosyal hizmet alanında çalışıyor olabilmeleri söz konusu olup örgüt bu duruma karşı bir duruş benimsemektedir.

Örgütün sendikalar, insan hakları ile ilgili dernekler, çocuk hakları organizasyonları ile koordinasyonu vardır.

09.06.2009.....KINDERSPITAL

Çocuk hastanesine yapılan ziyarette öncelikle ergen psikiyatrisi kliniği incelenmiş, bu klinikte tedavi gören gençler hakkında genel bilgiler edinilmiştir.

Ardından hastanenin çocuk koruma birimi yetkililerinden bir sosyal hizmet uzmanı ile yapılan görüşmede çocuk koruma biriminin bir çocuk jinekologu, bir çocuk psikiyatristi, bir çocuk psikologu, bir sosyal hizmet uzmanından oluşan bir ekip olduğunu, birçok vakanın tıp birimleri ya da acil biriminden bu kurula yönlendirildiği, kurulun çocuk ya da gencin istismar ya da ihmale uğrayıp uğramadığını değerlendirip velayet makamına rapor verdiği bilgisine ulaşılmıştır.

Çocuk psikiyatrisi kliniğinde ise yeme bozukluğu olan çocuklarla düzenlenen “play picknick” etkinliği gözlenmiştir.

PROGRAM SIRASINDA YÜRÜTÜLEN DİĞER ETKİNLİKLER

Program başlangıcı, 17.05.2009 tarihinde bir oryantasyon toplantısı gerçekleştirilmiş ve program katılımcılara açıklanmıştır, ardından grupça Zürih şehir turu yapılmış ve sonrasında program organizatörlerinden Elisabeth FISCHERBACHER’ın evinde bir akşam yemeği düzenlenmiştir.

Program sırasında iki katılımcının 22-24.05.2009 tarihleri arasında Cenevre'ye yaptıkları ziyaret sırasında yine program koordinatörlerinden Suzanne SCHORRO katılımcıları evinde misafir etmiş ve şehir turu yanı sıra Cenevre'deki önemli kuruluşlardan Dünya Sağlık Örgütü binasına bir gezi düzenlenmiştir.

29.05.2009 ve 01.06.2009 tarihleri arasında grup bir araya gelerek yola çıkmış, önce Bern kentinde şehir turu yapılmış ve İsviçre Sosyal Hizmet Birliği'ne ziyarette bulunulmuş, aynı gün içerisinde Alpler'de yer alan Wengen kasabasına gidilmiştir. Kasabada kalınan üç gün boyunca çevre kasabalara Ballenberg isimli açık hava müzesine gezi düzenlenmiş, dönüş yolunda ise Luzern kentine şehir turu düzenlenmiştir.

05.06.2009 tarihinde düzenlenen kültürel gecede katılımcılar ülkelerine özgü yemekler pişirmiş, ülke kültürlerine ve ülkelerindeki sosyal hizmet sistemine ilişkin sunum yapmışlardır.

10.06.2009 tarihinde katıldığım programda benden kişisel olarak sorumlu olan Annemarie Wherli ve Alaattin Öksüz ile düzenlenen kişisel değerlendirme toplantısında kişisel programa ilişkin izlenimler tartışılmıştır.

Son olarak 12.06.2009 tarihinde öncelikle bir program değerlendirme toplantısı yapılmış ve ardından Sabine Zuend'in evinde düzenlenen parti ile program sonlandırılmış, katılımcılara sertifika ve yerel temalı hediyeler verilmiştir.

Program sırasında bir devlet okulu ve bir özel okulun bir ders saati etkinliklerini gözlemek amacı ile iki okul ziyaretinde bulunulmuş ve branş başkanı Irene Hilfiker tarafından İsviçre'deki genel sigorta sistemi üzerine bir bilgilendirme toplantısı gerçekleştirilmiştir.

İSVİÇRE CIF 2009 PROGRAMINA İLİŞKİN GENEL DEĞERLENDİRME

Katılan I. İsviçre Branşı CIF Programına genel olarak bakıldığında CIF İsviçre Branşı tarafından gerek programın gerekse ev sahibi ailelerin titizlikle organize edilmiş olduğu, katılımcılarla fazlasıyla yakından ilgilenildiği, programın

bir diğer amacı olan kültürel aktarımın başarı ile gerçekleştirildiği, branş üyeleri ile katılımcılar arasında uzun vadeli dostluklar tesis edildiği düşünölmektedir.

İsviçre'deki sosyal hizmet çalışmalarını genel olarak değerlendiğimizde ise çalışmalarda sistemik yaklaşımın kullanıldığı, bütün kurumların yaklaşımla paralel bir bakış açısı ile düzenlendiği, genel işleyişin önleme ve erken müdahaleye yönelik olduğu, bu yolla yüksek başarı sağlandığı izlenimi edinilmiştir.

Sisteme dair tespit edilen tek handikap bütün sosyal hizmet görevlilerinin standart bir eğitimden geçmemiş olmalarıdır.

Uzman Psikolog

Melis Sedef TİMUR